FORBYD ATOMVÅBEN
ICAN i Danmark

Nyhedsbrev nr. 7

Januar 2022

Samrådet i juni og Jeppe Kofods opsigtsvækkende svar

På vores initiativ havde Folketingets Udenrigsudvalg via Christian Juhl fra Enhedslisten indkaldt udenrigsminister Jeppe Kofod i åbent samråd 25. juni. Her skulle han redegøre for, hvilke initiativer han ville tage i forbindelse med den 10. gennemgangskonference om Ikke-spredningstraktaten, (The Nuclear Proliferation Treaty, NPT) og redegøre for, om FN's Forbudstraktat, (The Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW) kunne fungere som et supplement til at vitalisere Ikke-sprednings-traktaten.

Han blev også spurgt, om folkeretlige eksperter skulle undersøge, om dansk tilslutning til FN's Forbudstraktat er i konflikt med NATO-medlemskab, og endelig om Danmark vil deltage som observatør ved det første møde blandt de lande, der har ratificeret Forbudstraktaten i Wien i marts 2022.

Jeppe Kofod fastholdt regeringens afvisende holdning til forbudstraktaten, men kom dog i sit svar under samrådet med en lille, men opsigtsvækkende indrømmelse, som vi mener kan få stor betydning for det fortsatte også internationale arbejde. Han sagde nemlig, som kun den anden udenrigsminister fra et NATO-land, at der *ikke* er nogen juridisk hindring for, at et NATO-land tiltræder forbudstraktaten – og at det udelukkende er et politisk spørgsmål. Vi skrev efterfølgende et udførligt notat om dette til ICAN i Geneve.

ICAN Rapport om NATO og forbudstraktaten

Umiddelbart forud for samrådet i juni offentliggjorde ICAN en vigtig rapport om, hvorfor NATO-medlemslande skal tilslutte sig forbudstraktaten. Vi formulerede et kort resumé af den og sendte materialet til Folketingets forsvars- og udenrigspolitiske udvalg og informerede pressen om både NATO-rapporten og samrådet.

ICAN Cities Appeal – den danske kampagne

På Hiroshimadagen den 6. august lancerede vi efter flere måneders planlægning og med økonomisk støtte fra ICAN en dansk version af ICAN's Cities Appeal kampagne. Vi indrykkede en helsides annonce i dagbladet Information og skrev et personligt brev til samtlige borgmestre i Danmark, der indeholdt en opdateret version af ICAN-pjecen fra Danske Læger mod Kernevåben og opfordringen til deres kommunalbestyrelser om at appellere til regeringen om, at Danmark tilslutter sig FN's Forbudstraktat.

Det blev ikke vel modtaget. Nogle kommuner svarede og afviste, at de overhovedet kunne sende en sådan appel, fordi de "ikke har mulighed for at behandle landspolitiske emner" eller "Det ligger uden for en kommunes opgaver at forholde sig til kernevåben og vi kan derfor ikke imødekomme jeres appel." Det mest udførlige svar fik vi fra overborgmesteren i København, der med henvisning til en udtalelse fra Social- og Indenrigsministeriet i 1982 bl.a. skrev: "Vi må som kommune som udgangspunkt ikke føre udenrigspolitik."

Vores plan om at følge vores borgmesterbreve op med henvendelse til lokalpolitikere druknede i valgkampstravlhed, og kun Enhedslisten i Aarhus formåede at få spørgsmålet taget op i byrådet, hvor vi kan forvente svar i begyndelsen af 2022.

Vi er nu i gang med at undersøge de juridiske forhold om kommunernes kompetence og ændre kampagnen, så vi kommer uden om disse forbehold, når vi tager de næste skridt.

Deltagelse i Österleens Fredsfestival i Simrishamn i 6.- 8. august 2021

Helge Ratzer og Hasse Schneidermann fra styregruppen deltog med oplæg om vores aktiviteter på fredsfestivalen og havde til lejligheden udarbejdet en kortfattet præsentation med omtale af den danske Cities Appeal kampagne.

NATO-møde om masseødelæggelsesvåben 6.-7. september i København

Da Danmark var vært for NATO-mødet om masseødelæggelsesvåben, skrev vi i august måned et brev til Jeppe Kofod og spurgte, om regeringen agtede at tage initiativ til afholdelse af et sideevent med adgang for parlamentarikere og repræsentanter fra det civile samfund. Udenrigsministeriet svarede, at der ikke ville blive afholdt et særligt møde for os, men opfordrede alligevel til at deltage i et offentligt møde om sagen i Den Sorte Diamant, hvilket flere af os gjorde

ICAN Don't Bank on the Bomb – den danske kampagne

På flere fællesmøder diskuterede vi, om og hvordan vi bedst kunne søsætte en egentlig kampagne for at få pensionskasser, banker og kommuner og andre, der har investeret penge i produktion af atomvåben til at trække disse investeringer tilbage.

Som led i dette afholdt vi, Fredsministerium og Fredsaktivisterne i Aalborg, både gademanifestationer og fire offentlige møder, da våbenindustrien mødtes med regeringen til strategimøde og messe i Aalborg den1. og 2. september.

Med løbesedler i hånden tilbød vi fredelige alternativer til messedeltagernes farlige investeringer i våbenindustrien og særligt i atomvåben, og på tematiske møder i Medborgerhuset i Aalborg præsenterede vi den danske version af ICAN's *Dont Bank on the Bomb* initiativ, hvor vi opfordrer finansielle institutioner til ikke at investere i atomvåben.

Du finder dokumentation med invitation, samtlige oplæg og omtalen i pressen her.

Vi kan konstatere, at mens miljø- og klimabevægelsen har formået at skabe opmærksomhed om ikke at investere i sorte energiformer, så har vi endnu ikke i fredsmiljøet fået skabt samme opmærksomhed om, at atomvåben udgør en trussel mod menneskeheden, og at produktion af dem nu er forbudt efter international lov.

Vi er nu i færd med at udvikle en plan, som kan sættes i gang i august 2022.

Endnu en samrådsopfordring, Juhls spørgsmål og Kofods svar

I efteråret opfordrede vi atter venligtsindede partier på Christiansborg til at hente udenrigsministeren i samråd for at svare konkret på, hvordan regeringen agtede at leve op til sine udtalelser i folketingsdebatten i januar og samrådet i juni i forhold til gennemgangskonferencen. Vi ville også vide, om regeringen nu ville være villig til at genoverveje sin tidligere afvisning og deltage som observatør på det første statspartsmøde i Wien i marts 2022. Det sidste foranlediget af, at vores nabolande Finland, Sverige, Norge og Tyskland havde tilmeldt sig som observatører. Som bekendt er både Tyskland og Norge medlemmer af NATO.

Vi fulgte vores henvendelse til partierne op med et brev stilet direkte til ministeren.

Desværre lykkedes det ikke at få flere partier samlet, hvorfor Christian Juhl fra Enhedslisten den 26. november valgte selv at stille spørgsmålene til ministeren i Udenrigspolitisk Udvalg.

I sit svar den 20. december fastholdt Jeppe Kofod regeringens hidtidige politik i forhold til nuklear nedrustning og skrev, at regeringen derfor ikke agtede at *"deltage som observatør i statspartsmøder under TPNW".*

Gennemgangskonference i Ikke-spredningstraktaten - 2022

På grund af covid-19 er gennemgangskonferencen for Ikke spredningstraktaten, der skulle have fundet sted her i januar udskudt til senere på året. Konferencens mange møder følger tre hovedspor: Nedrustning, ikke-spredning og fredelig anvendelse af atomkraft. En nogenlunde ny gennemgang af NPT og dens historie siden 1970 udgivet af Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed findes her.

Det er den danske regerings holdning, at bestræbelserne for at opnå en verden uden atomvåben skal foregå i regi af NTP, der i sin artikel 6 pålægger de deltagende stater at arbejde for atomafrustning. Men afrustningsbestræbelserne er stort set gået i stå og været præget af tomme ord og uopfyldte løfter, hvorfor lande, der hverken har atomvåben eller er allieret med atommagter, på gennemgangskonferencen i 2010 foreslog at FN skulle vedtage en traktat om forbud mod atomvåben. Det skete som bekendt i på FN´s generalforsamling i 2017 og traktaten trådte i kraft den 22. januar sidste år, da 50 FN-medlemslande havde tiltrådt den.

Første statspartsmøde i Forbudstraktaten 22.-24. marts 2022

FN's Traktat om Forbud mod Atomvåben, TPNW, holder det første møde for de stater, der har underskrevet og ratificeret traktaten. I skrivende stund er der 59 lande, der har ratificeret. Det er også muligt for andre lande at deltage som observatører ved konferencen, der foregår i Wien. Det er værd at bemærke, at Forbudstraktaten udtrykkeligt understøtter Ikke-spredningstraktaten. Flere af vore nabolande vil deltage som observatører: Finland, Sverige, Norge og Tyskland. De to sidste er som bekendt også NATO-medlemmer. Det har medført kritiske reaktioner fra NATO's generalsekretær og NATO's atommagter.

Sammen med den østrigske regering arbejder ICAN i Geneve på at dagene i marts bliver minderige og markerer forbudstraktatens succes. Man planlægger ICAN arrangementer i dagene op til de officielle møder, ligesom der er møder for parlamentarikere, repræsentanter for byer, der har tilsluttet sig ICAN Cities Appeal og Ungedomstræf i støbeskeen.

Fredelige hilsner fra koordineringsgruppen

Helge Ratzer Tlf. 2047 9699, helgeratzer@outlook.dk
Jessie Seehuusen Tlf. 5137 3468, jessie@smorumnet.dk
Hasse Schneidermann Tlf. 2333 4460, hasse.schneidermann@gmail.com
Palle Bendsen Tlf. 3013 7695, pnb@ydun.net

Forbyd Atomvåben - ICAN i Danmark består af ICAN-partnerne: Aldrig Mere Krig; Danske Læger mod Kernevåben; Esbjerg Fredsbevægelse; Fredsministerium; FredsVagten ved Christiansborg; Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed; Miljøbevægelsen NOAH; Århus mod Krig og Terror plus enkeltpersoner fra kredsen af anbefalere af borgerforslaget. Ønsker du at deltage fremover, så kontakt koordineringsgruppen.